

Visepresidenten har ordet

Anne-Margrete Bollmann er visepresident i Norges Forsvarsforening

ER VI GODE LEDERE?

Det er skrevet uendelig mange bøker om lederrollen, og det finnes like mange oppfatninger om hva som kjennetegner en god leder. En tradisjonell måte å definere ledelse på er å si at en leder sine viktigste oppgaver er: Å velge vei og gjøre prioriteringer (strategi), mobilisere ressurser (forvaltning), og skape oppslutning om valgene (kommunikasjon).

Aristoteles var opptatt av spørsmålet om hva som er "det gode liv" eller gir oss lykke. Han sier at det vi alle strever etter er noe godt. Dette er drivkraften i oss, og det vi ønsker å oppnå i livet. Men hva er det gode? Det er noe som vi etterstreber for sin egen skyld, uten andre motiver. Det kjennetegnes av at det er fritt og uavhengig av alt annet.

Aristoteles var også opptatt av de såkalte dydene: menneskelige egenskaper eller karaktertrekk som preger oss når vi er på vårt beste. Eksempler på slike dyder er: mot, rettferdighet, barmhjertighet og ydmykhet. Dyder er virkemidlene som skal gjøre oss til gode mennesker, for ingen kan være god uten å være klok. Et annet og mer moderne uttrykk for mye av det samme, er holdninger. Dyder eller holdninger er viktige fordi de skiller oss fra andre skapninger og skaper sivilisasjon.

Dersom vi analyserer lederrollen

i dag, så er det noe som er ganske påfallende: Hvem er det som er forbildene våre og hva kjenne-tegner dem? Det er ikke noe tvil om at vi lever i en tid der underholdning og nytelse står i fokus. Dette preger også lederrollen som på mange måter kjennetegnes av en streben etter egenrealisering og egen nytte. Og det er lett å la seg rive med av samfunnets oppmerksomhet rundt kule party-miljøer, flotte kropper, spreke biler og eksotiske reisemål. Man vil bli sett, man vil bli likt, man vil bli anerkjent - ja rett og slett bli beundret. Å følge det som man tror er "oppskriften" er en lett sak.

Forsvaret er dyktige til å markedsføre seg som etaten som er god på ledelse og lederopplæring. Utdanning og veiledning av kommende ledere vektlegges sterkt. Men selv om vi har gått aldri så mange skoler og gjennomført aldri så mange ordremøter og debriefinger, så er det ikke sikkert at dette gjør oss til gode ledere. Og det er ikke tvil om at den samme underholdnings- og nytelseskulturen har preget deler av miljøet i Forsvaret. Golf-turer, eksklusive middager, egenprodusert vin og designmøbler forteller oss at Forsvaret ikke er noe bedre enn virksomheter preget av bonuser, inntjening og bunnlinje.

Samfunnet forventer noe mer av ledere i uniform. Forsvarets

ledere skal kunne lede under ekstreme situasjoner, når alt annet rakner. Når enkeltmenneskets selvdisciplin må gi tapt for elementære behov. Da må man gjøre noe mer enn strategi, forvaltning og kommunikasjon, og det holder ikke lenger å peke på distinksjonene. Da man må gripe til etikken og drivkraften etter "det gode". Og lederens dyder blir avgjørende for hans eller hennes troverdighet. Statussymbolene har ikke lenger noen verdi og vekker enten latter eller forakt.

Neste gang du tar på deg uniformen og ser deg selv i speilet, så still spørsmålene: Når ønsket jeg noe godt? Ikke for meg selv – men for det gode i seg selv? Når var jeg opptatt av mine menneskelige egenskaper som leder, fremfor godene og statusen som følger med? Og når var jeg tøff nok til å innrømme at jeg hadde mine svake øyeblikk?

Når vil vi høre en kaptein innrømme at han var en dårlig leder da han hundset rundt med rekruttene? Når opplever vi en admiral uttale at det var feil å dra på golf-tur? Og når opplever vi at ledelsen i Redningsselskapet innrømme at festene "tok litt av"? De fleste av oss har et stykke vei å gå før vi kan smile tilbake til oss selv i speilet og med god samvittighet si: Joda, jeg er en GOD leder.

Anne-Margrete Bollmann